Lidí s autismem přibývá. Vysočina chce více zohledňovat jejich „pravidla“

10.11.2022 - Jitka Svatošová | Krajský úřad Kraje Vysočina

Zásadním výstupem speciálního bude také ověření, zda v transformovaných zařízeních pracovníci nerozhodují za klienty víc než je nezbytné, jestli neporušují jejich soukromí nebo zda je přirozeně podporují, aby mohli naplňovat své zájmy a plány, lépe se sžít s místní komunitou a najít si v ní své místo.

Tříletý dobře promyšlený harmonogram nových aktivit posune dosud realizovaný krajský plán o velký kus dopředu. „Hodně si slibujeme od nastavení sítě služeb, aby měla všechny články, které lidi s PAS potřebují v různých obdobích života od rané péče, přes dostupnost zdravotních služeb, vhodně upraveného vzdělávacího systému, poradenství, denních stacionářů i pobytových služeb. Předpokládáme lepší nastavení článků pro nižší věkové kategorie, což sníží pozdější nároky na drahé pobytové a ambulantní služby pro dospělé. V tomto ohledu bude zásadní zajištění funkčnosti tzv. multidispciplinárního týmu. Spolupráce v tomto formátu teprve začala a musí se ještě rozvíjet. Ovlivňuje ji i specifické složení týmu, které vyžaduje velký rozsah spolupráce a překonání bariér mezi odvětvími. V ideálním případě v něm bude zapojeno několik druhů sociálních služeb, speciální školství, běžné školy a školská poradenská zařízení i zdravotnické instituce – např. dětští lékaři, neurologové, dětští psychiatři, kliničtí psychologové,“ popisuje hejtman Kraje Vysočina Vítězslav Schrek.

Speciální pozornost bude v rámci projektu věnována i promítnutí potřeb lidí s PAS do urbanistických a architektonických studií speciálních zařízení, která se budou v dlouhodobém horizontu stavět nebo přestavovat. Závěry budou k dispozici i rodinám, které se rozhodnou upravovat svá bydlení. „Musí jít o propojení práce architektů s těmi, kteří rozumí tomu, jak budoucí obyvatelé těchto objektů vnímají podněty – co je ruší, co je uklidňuje, co pro ně představuje překážky. Taková spolupráce tu byla i při projektování stávajících krajských transformovaných domků, ale další stavby budou připravovat noví projektanti, kteří už budou mít v ruce návodný dokument. Když budou čerpat z metodické studie, vyhneme se v dalších stavbách všichni chybám a použijeme, co se osvědčilo,“ říká Jan Tourek s tím, že Vysočina chce mít k dispozici koncept bydlení, který se na základě znalosti života autistů vyhýbá prvkům, které jim stěžují život a zavádí prvky, které jim ho usnadňují - potřebují například jasné rozdělení svého pokoje na zóny – odpočinková, pracovní, hrací a úložná, podle vykonávaných aktivit.

Kraj do výše uvedeného evropského projektu Podpora transformace se zohledněním problematiky osob s poruchami autistického spektra v Kraji Vysočina zapojil 6 vlastních organizací - Domov ve Zboží, Domov Černovice-Lidmaň, Domov Háj, Domov bez Zámku Náměšť nad Oslavou, Domov Jeřabina Pelhřimov, Domov Kamélie Křižanov. „Tyto organizace se starají o 658 klientů s mentálním a kombinovaným postižením. 42 z nich je s diagnózou PAS nebo PAS+ tj. s chováním náročným na podporu – vyžadují velkou pozornost personálu. Metodické materiály mohou využít i denní stacionáře a další služby, které kraj nezřizuje a kteří pečují o více než 230 dalších klientů s tímto onemocněním,“ dodává Jan Tourek.

Kraj Vysočina patří v rámci České republiky k velice progresivním regionům pokud jde o začleňování osob s vyšší mírou nutné péče do běžné společnosti. Jako první začal transformovat sociální zařízení, nabídl klientům ústavů možnost bydlet mimo ústavní péči, podporuje jejich individuální schopnosti a motivuje je k začlenění do běžné společnosti.

https://www.kr-vysocina.cz/vismo5/dokumenty2.asp?id=4116610&id_org=450008